

YÖNETMELİK

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından:

**ŞARBON HASTALIĞINA KARŞI KORUNMA VE MÜCADELE YÖNETMELİĞİ
BİRİNCİ BÖLÜM****Genel Hükümler****Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; şarbon hastalığına karşı hazırlıklı olunması, hastalıktan korunma ve hastalıkla mücadele edilmesini sağlamaktır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; şarbon hastalığından şüphe duyulması durumunda hastalığın bildirimi, şüphe duyulan ve hastalık teyidi yapılan işletmelerde hastalığın kontrolü ve hastalıktan korunmak için alınması gereken önlemleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 4 üncü maddesi ile 3/6/2011 tarihli ve 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 nci maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
  - b) Enfeksiyon teyidi: Laboratuvar sonuçlarına dayalı olarak yetkili otorite tarafından hastalık varlığının ilanını,
  - c) Gözetim: Herhangi bir hayvancılık işletmesinin, işletmecisinin veya bunların faaliyetlerinin dikkatli bir şekilde gözlemlenmesini,
  - ç) Hayvan sahibi veya bakıcı: Hayvanların mülkiyetini haiz veya ücret karşılığında veya ücretsiz, muhafaza etmekle görevlendirilen, gerçek veya tüzel kişi veya kişileri,
  - d) İl/ilçe müdürlüğü: İl gıda, tarım ve hayvancılık müdürlükleri ile ilçe müdürlüklerini,
  - e) İmha: İtlaf edilen hayvanların veya hayvansal ürünlerinin toplanması, nakil edilmesi, depolanması ve çukura gömülerek veya yakma ünitelerinde yakılarak yok edilmesini,
  - f) İşletme: İçinde hayvanların yetiştirildiği veya muhafaza edildiği herhangi bir kuruluşu,
  - g) Kordon: Hayvan hastalığı görülen alanın gözetim altında tutulması, giriş ve çıkışların kontrol altına alınmasını,
  - ğ) Mihrak: Yetkili Otorite tarafından hastalık varlığının doğrulandığı, hastalığın seyri, dikkate alınarak belirlenen işletmeyi,
  - h) Resmî Veteriner Hekim: Bakanlık adına görev yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,
  - ı) Serbest Veteriner Hekim: 9/3/1954 tarihli ve 6343 sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanuna göre mesleğini serbest olarak icra etme yetkisine sahip veteriner hekimi,
  - i) Şarbon Hastalığı (Anthrax): Bacillus anthracis isimli bakteri tarafından oluşturulan, insanlara da bulaşabilen, memeli hayvanların bulaşıcı hastalığını,
  - j) Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğü: Hastalığın teşhisinden, mücadelesinden ve gözetim programlarından sorumlu olan doğrudan Bakanlığa bağlı Enstitü Müdürlüğünü,
  - k) Yetkilendirilmiş Veteriner Hekim: Bakanlık görevli veteriner hekimler dışında verilecek resmî görevleri yürütmek üzere Bakanlık tarafından yetki verilen veteriner hekimi,
  - l) Yetkili Otorite: İl ve ilçe müdürlüğünü,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM**Hastalık Bildirimi, Hastalıktan Şüphe Edilmesinde ve Hastalığın Tespitinde Alınacak Önlemler,
Epidemiyolojik Araştırma****Hastalığın bildirimi**

MADDE 5 – (1) Şarbon hastalığının varlığı ya da varlığından şüphelenildiğinde hayvan sahibi, bakıcısı veya hastalığı takip eden serbest veteriner hekim tarafından yetkili otoriteye bildirilmesi zorunludur.

Hastalıktan şüphe edilmesi halinde alınacak önlemler

MADDE 6 – (1) Hayvanlarda şarbon hastalığından şüphe edilmesi durumunda hastalıktan şüpheli ve sağlıklı hayvanlar birbirlerinden ayrılır.

(2) Şüpheli hayvanlardan resmi veteriner hekim veya yetkilendirilmiş veteriner hekimler tarafından alınan

numunelerde, Veteriner Kontrol Enstitüsü tarafından yapılan incelemeler sonuçlanana kadar yetkili otorite, işletmeyi gözetim altında bulundurur.

(3) İşletmeye hastalığa duyarlı türden hiçbir hayvanın girmesine veya çıkmasına izin verilmez.

(4) Şüpheli hayvanların bulunduğu işletmede alınan önlemler, şarbon hastalığının varlığının veya şüphe durumunun ortadan kalktığına resmi olarak tespit edilmesine kadar devam eder.

Hastalık tespit edilmesi halinde alınacak önlemler

MADDE 7 – (1) Resmi veteriner hekim ya da yetkilendirilmiş veteriner hekim tarafından alınan numunelerin Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüklerince yapılan inceleme sonuçlarına göre şarbon hastalığı tespit edildiğinde, hastalığı haber alan resmi veteriner hekim ya da yetkilendirilmiş veteriner hekim hastalık çıkış raporunu düzenler.

(2) Hayvan sağlık zabıtası komisyonu resmi veteriner hekim ya da yetkilendirilmiş veteriner hekim raporuna göre hastalık çıkış kararı alır ve ilan eder.

(3) Şarbon hastalığının tespit edildiği hayvanların kullandığı mera ve su kaynakları dahil olmak üzere tüm yerleşim birimi kordon altına alınır.

(4) Şarbon hastalığından ölen hayvanların imha edilmesi veya en az iki metre derinliğindeki çukurlara, üzerlerine sönmemiş kireç dökülerek, derileri ile birlikte gömülmesi zorunludur.

(5) Hasta ve hastalıktan şüpheli hayvanların yem ve su kapları buldukları yerden dışarı çıkarılamaz ve diğer hayvanlar için kullanılmaz.

(6) Şarbon hastalığına yakalanmış hayvanlar öldürülür ve imha edilir. Hasta ve hastalıktan şüpheli hayvanların kesilmesi ve etlerinin tüketilmesi yasaktır. Deri, kıl, yapağı, süt, boynuz ve tırnaklarına el konulur, yakılarak ya da gömülerek imha edilir.

(7) Nakil sırasında şarbon hastalığının tespit edilmesi durumunda hastaliksız hayvanlar izlemeye alınır. Beş gün içinde hastaliksız hayvanlardan yeni bir hasta tespit edilmez ise sürünün yer değiştirmesine izin verilir.

(8) Şarbon hastalığından ölen hayvanlara otopsi yapılmaz. Ancak marazi madde almak için kadvralar gömülecek çukurun içinde açılır ve marazi madde alınımından sonra üzerine sönmemiş kireç dökülerek çukur kapatılır.

(9) Şarbon hastalığının sönüşüne kadar kordon altına alınan bölgeye aşısız tektırnaklı, sığır, koyun, keçi ve domuzların girmesi yasaktır. Şarbon hastalığına karşı aşılanmalarının üzerinden en az onbeş gün geçmiş hayvanların girişine izin verilir.

(10) Kordon altına alınan bölgeden mezbahaya sevk edilmek istenen büyük ve küçükbaş hayvanlar resmi veteriner hekim tarafından muayene edilir. Hastaliksız oldukları tespit edilen hayvanlar kesilmek üzere kapalı vasıtalarla en yakın mezbahaya gönderilir. Resmi veteriner hekim durumu mezbaha veteriner hekimine bildirir.

(11) Resmi veteriner hekim ya da yetkilendirilmiş veteriner hekim şarbon hastalığı insanlara da bulaşabileceğinden, hastalık hakkında, hayvan sahiplerine ve mahalli sağlık teşkilatına bilgi verir. Hasta ve hastalıktan şüpheli hayvanların bulunduğu yere çıplak ayakla girilmez. Hayvan bakıcılarının ellerinde ve açık yerlerinde yara bulunmamalıdır.

(12) Laboratuvar sonuçlarına göre şarbon mikrobi ile bulaştığı tespit edilen hayvan yemleri imha edilir.

(13) Şarbon hastalığı çıkan veya hasta ve hastalıktan şüpheli hayvanların muhafaza edildiği işletmelere temizlik ve dezenfeksiyon yapıldıktan sonra hayvan girişine müsaade edilir. Hasta ve hastalıktan şüpheli hayvanların bakım ve beslenmesinde kullanılan malzemeler temizlik ve dezenfeksiyonu yapılmadan sağlıklı hayvanlar için kullanılmaz.

Epidemiyolojik araştırma

MADDE 8 – (1) Epidemiyolojik araştırma aşağıda belirtilen hususları sağlar.

a) Hastalığın işletmede farkına varılmadan veya kuşkulandıktan önce mevcut olabileceği sürenin uzunluğu,

b) İşletmede hastalığın muhtemel kaynağı ve enfekte olmuş veya bulaşmış olabilecek hastalığa duyarlı türden hayvanların bulunduğu diğer işletmelerin belirlenmesi.

(2) Bakanlık tarafından bu Yönetmelikte yer alan önlemlere benzer ek kontrol önlemlerinin uygulanıp uygulanmayacağına ve bu Yönetmelikteki istisnai durumların uygulanmasına karar verilirken yapılan epidemiyolojik araştırmalar dikkate alınır.

Kordon kaldırılması

MADDE 9 – (1) Şarbon hastalığında konulan kordon son ölüm veya iyileşmeden onbeş gün sonra resmi veteriner hekim ya da yetkilendirilmiş veteriner hekim tarafından verilen talimata uygun olarak gerçekleştirilen temizlik ve dezenfeksiyondan sonra kaldırılır.

Aşılama

MADDE 10 – (1) Hastalık görülen mihraklarda bulunan büyükbaş, küçükbaş, tektırnaklı ve domuzların tamamı beş yıl boyunca aşılanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 11 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 12 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.